

Ureditev področja bralne pismenosti

Bralna pismenost je večplastni model. Medtem ko ga sestavlja mnogo elementov, pa ne moremo vseh upoštevati pri sestavi testa PISA. V nadaljevanju navajamo le tiste, ki so jih strokovnjaki v mednarodnem združenju označili kot najpomembnejše.

Torej, bralno pismenost v raziskavi PISA 2012 določajo naslednji, medsebojno povezani, temeljni vidiki:

- *situacija oz. kontekst*, ki se nanaša na razpon kontekstov, v katere so bralne naloge postavljene,
- *oblika besedila*, ki se nanaša na tip besedila, ter
- *vidik bralne pismenosti*, ki se nanaša na kognitivni pristop, ki se ga posameznik pri soočanju z bralno nalogo poslužuje.

V nadaljevanju bomo te vidike podrobneje razložili. S poudarkom na teh vidikih so v mednarodnem centru zagotovili, da naloge, ki so bile zasnovane za potrebe raziskave, odražajo celo vrsto situacij, oblik besedila ter zahtevanih kognitivnih pristopov, hkrati pa v celoti in učinkovito zajemajo tisto, kar smo opredelili kot *bralno pismenost*.

Bralne situacije oz. konteksti

Opredelitev bralnih situacij v raziskavi PISA je narejena na podlagi raziskav Sveta Evrope (1996) o jeziku. V okviru raziskave so bili določeni štirje temeljni bralni konteksti: *osebni* (branje za zasebno uporabo), *javni* (branje za javno uporabo), *poklicni* (branje v okviru zahtev poklica) in *izobraževalni* (branje za izobraževanje). Ker je namen bralne pismenosti v raziskavi PISA ugotavljanje bralnih spretnosti, ki se pojavljajo tako v šoli kot zunaj nje, naloge v kontekstualne kategorije niso razvrščene glede na to, kje se bralna ak-